

2. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

3. Convention on the Rights of the Child : adopted by the United Nations General Assembly on 20 November 1989. URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

4. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. URL: https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf

5. Кузнецова Н. С. Цивільне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 528 с.

6. Ромовська З. В. Українське цивільне право : загальна частина : підручник. Київ : Алерта, 2019. 384 с.

7. Спасибо-Фатєєва І. В. Спадкове право України : монографія. Харків : Право, 2019. 320 с.

8. Харитонов Є. О. Цивільне право України : підручник. Одеса : Фенікс, 2021. 560 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-614-3-1-10>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ФАКТОР ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОЄКТІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Зайцев Є. О.

*здобувач освітньо-наукового рівня вищої освіти,
аспірант кафедри державно-правових дисциплін
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Публічно-приватне партнерство є одним із ключових інструментів залучення приватного капіталу до розвитку інфраструктури, особливо в умовах післявоєнної відбудови України. Однак ефективність реалізації проєктів публічно-приватного партнерства (далі – ППП) безпосередньо залежить від рівня інвестиційної привабливості, яка визначає готовність інвесторів брати участь у таких проєктах.

До комплексу чинників, що відображають умови здійснення інвестиційної діяльності, належать: рівень розвитку продуктивних сил; рівень розвитку інвестиційного ринку; рівень розвитку фінансово-кредитної системи; розвиненість законодавчо-нормативної бази держави; прозорість та умови провадження інвестиційної діяльності для іноземного інвестора

[1, с. 167]. У контексті концесій це питання набуває особливої актуальності через довгостроковий характер проєктів та високий рівень ризиків.

Рівень інвестиційної привабливості концесійних проєктів значною мірою залежить від якості нормативно-правового регулювання, яке визначає правила взаємодії держави та приватного партнера.

Нестабільність законодавства, наявність правових колізій та недосконалість правозастосування істотно знижують довіру інвесторів, що підтверджується результатами наукових досліджень у сфері інвестиційного клімату.

Нормативно-правове регулювання визначає правовий статус суб'єктів публічно-приватних відносин, порядок укладення договорів та механізми захисту прав інвесторів, що формує загальний рівень довіри до інвестиційного середовища. Чіткість і узгодженість законодавства є необхідною умовою для прийняття інвестиційних рішень. Часті зміни нормативно-правових актів або їх суперечливість створюють додаткові ризики та знижують інвестиційну активність.

Наявність ефективних правових гарантій є одним із ключових факторів інвестиційної привабливості. До них належать гарантії незмінності умов інвестування, можливість звернення до міжнародного арбітражу та механізми компенсації збитків.

Прийняття нового Закону України «Про публічно-приватне партнерство» №4510-IX стало важливим етапом реформування цієї сфери та спрямоване на модернізацію правових механізмів взаємодії держави та бізнесу та відображає прагнення держави адаптувати правову систему до умов післявоєнного відновлення, зменшити бар'єри для інвесторів та підвищити ефективність реалізації інфраструктурних і соціальних проєктів [2].

Однією з ключових новел є спрощення процедур: для невеликих проєктів замість повноцінного техніко-економічного обґрунтування достатньо концептуальної записки, що зменшує витрати часу і ресурсів та сприяє швидшому запуску ініціатив.

Важливим фактором є забезпечення стабільності умов інвестування через заборону змінювати погоджений розподіл ризиків між сторонами. Це підвищує передбачуваність правового середовища та зміцнює довіру інвесторів. Додатково прозорість процедур забезпечується впровадженням електронної системи для всіх етапів реалізації проєктів.

Суттєве значення має можливість залучення донорського фінансування, що дозволяє використовувати міжнародну технічну допомогу та донорські гранти як для підготовки, так і для реалізації проєктів ППП. Що створює можливості для комбінування різних джерел коштів і зменшує навантаження на державу.

Також запровадження платежів за доступність, коли публічний партнер компенсує приватному партнеру витрати на підтримку об'єкта в належному

робочому стані, незалежно від прямих платежів користувачів робить соціальні проєкти більш привабливими, оскільки гарантує приватному партнеру стабільне відшкодування витрат.

Розширення сфер застосування ППП, зокрема на житлове будівництво та безпеку, відкриває нові інвестиційні можливості. Водночас обмеження приватної ініціативи та обов'язкове застосування права України до договорів можуть стримувати інтерес окремих інвесторів.

Ще однією з ключових новел, важливих для широкого залучення до повоєнної відбудови публічних і приватних інвесторів, є закріплення можливості участі в проєктах ППП не лише резидентів України, а й іноземних юридичних осіб, держав (в особі урядів або уповноважених органів), міжнародних організацій, інституцій ЄС та установ системи ООН.

З метою забезпечення прозорості та відповідності європейським стандартам, передбачено обов'язкове оприлюднення інформації про укладення такого концесійного договору в Офіційному віснику Європейського Союзу – офіційному друкованому органі ЄС, де публікуються нормативно-правові [3, с. 129].

Загалом нове законодавство формує більш структуровану, передбачувану та інституційно зрілу модель публічно-приватного партнерства. Воно спрямоване на балансування інтересів держави та бізнесу, зниження ризиків і створення сприятливого інвестиційного клімату. Водночас окремі положення потребують подальшого осмислення та практичної апробації. Саме від ефективності їх реалізації залежатиме, чи стане ППП справді дієвим інструментом відновлення та розвитку економіки України.

Література:

1. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 164–175.

2. Про публічно-приватне партнерство: Закон України від 19.06.2025 №4510-IX. [Електронний ресурс] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4510-20#Text>.

3. Діхтієвський П.В., Державно-приватне партнерство в Україні: тенденції розвитку в умовах Європейської інтеграції. *Юридичний науковий електронний журнал*. Випуск № 9/2025. С. 125–130.